

Äldrenämnden
Yttrande

Datum:
2022-11-03

Diarienummer:
ALN-2022-00611

Handläggare:
Daniel Karlsson, Ida Sverkersson-Skogman

Kommunfullmäktige

Yttrande om förslag till Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** anta förslaget till Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 med de justeringar som framgår av bilaga 1,
2. **att** anta planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och externa utförare inklusive ersättningsmodeller avseende nämndens ansvarsområde enligt bilaga 2,
3. **att** fastställa nämndens förslag till taxor och avgifter, enligt bilaga 3,
4. **att** fastställa nämndens förslag på teknisk justering mellan nämndens verksamheter enligt bilaga 4,
5. **att** fastställa nämndens förslag på ersättningar till utförare inom lagen om valfrihetssystem (LOV) 2023, enligt bilaga 5, samt
6. **att** fastställa ersättningsbilaga hemtjänst och hemsjukvård från 1 januari 2023, enligt bilaga 6.

Ärendet

I förslaget till Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 ska äldrenämnden arbeta inom 14 uppdrag, varav tio är riktade till alla nämnder och bolag. Äldrenämnden är till övervägande del positiv till det framlagda förslaget till Mål och budget. Nämnden har lämnat förslag på tillägg och omformuleringar enligt bilaga 1.

Äldrenämnden vill särskilt framhålla att nämnden ställer sig positiv till det nya uppdraget 8, då nämndens verksamhet innefattar stöd från hälso- och sjukvården, både kopplat till vård, omsorg och folkhälsa. Detta innebär att nämnden kan minska de egna nämndmålen och därmed också styrträngseln.

Gällande taxor och avgifter för brukare föreslås i allt väsentligt att dessa räknas upp med prisbasbeloppet (PBB) för 2023. Det är generellt svårt att uppskatta intäktsförändringar för nämnden av föreslagna justeringar av taxor och avgifter eftersom det är många faktorer som påverkar dessa, men uppskattningsvis innebär föreslagna justeringar av avgifterna en intäktsökning om cirka 10 miljoner kronor för 2023.

Med anledning av volymutveckling och kostnadsläge för nästa år avseende ordinärt boende och särskilt boende, föreslås en omfördelning av kommunbidraget för 2023. 27 miljoner kronor av kommunbidraget föreslås flyttas *från* ordinärt *till* särskilt boende.

När det gäller föreslagna ersättningar inom lagen om valfrihetssystem (LOV) föreslås en höjning med 4,6 procent för särskilt boende. Ersättningen för hemtjänst och hemsjukvård föreslås höjas med 4,3 procent för insatser inom tätort och 5 procent för insatser på landsbygden. Totalt beräknas nämndens kostnader öka med cirka 38 miljoner kronor för 2023 med de föreslagna höjningarna av ersättningen inom LOV.

Beredning

Ärendet har beretts i nämnden och det framlagda förslaget för nämndens ansvarsområde föreslås underställas kommunfullmäktige för beslut om Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025.

Föredragning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har den 25 oktober, enligt planeringsdirektiv för mål- och budgetprocessen, beslutat att remittera ärendet till samtliga nämnder för kvalitetssäkring inklusive planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egen regi och externa utförare och ersättningsmodeller och kompletteringar med föreslagna taxor och avgifter.

Föreslagna justeringar i Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta förslaget till Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025, avseende nämndens ansvarsområde, med några justeringar, vilket beskrivs i bilaga 1.

Taxor och avgifter

Vård- och omsorgsförvaltningen har gemensamt berett taxor och avgifter för omsorgsnämnden och äldrenämnden. Avgifterna för brukare föreslås i allt väsentligt räknas upp med prisbasbeloppet (PBB) för 2023.. PBB, som baseras på konsumentprisindex, fastställs årligen och höjs för 2023 med 8,7 procent.

Det är generellt svårt att uppskatta intäktsförändringar för nämnden av föreslagna justeringar av taxor och avgifter eftersom det är många faktorer som påverkar dessa. Dock uppskattas en intäktsökning om cirka 10 miljoner kronor 2023 med anledning av de höjda avgifterna.

Nämnden föreslår taxor och avgifter 2023, enligt bilaga 4.

Teknisk justering

Med anledning av hittillsvarande och beräknad volymutveckling och kostnadsläge för nästa år avseende nämndens två största verksamhetsområden, ordinärt boende och särskilt boende, föreslås en omfördelning av kommunbidraget för 2023. 27 miljoner kronor av kommunbidraget föreslås flyttas *från* ordinärt *till* särskilt boende enligt bilaga 4.

Ersättning till utförare inom LOV

I föreslagna ersättningar för år 2023 har en samlad bedömning gjorts av följande faktorer:

- självkostnaden inom egen regi,
- historiska justeringar av ersättningen,
- jämförelse med andra kommuners ersättningsnivåer,
- inflationstakt och beräknade löneökningar.

När det gäller särskilt boende föreslås en höjning med 4,6 procent. Uppräkningen motiveras främst av självkostnaden för egen regi i tätort samt en lägre uppräknings de senaste åren. Även ersättningen för moms ändras från 2 till 3 procent. Ersättningen för hemtjänst och hemsjukvård föreslås höjas med 4,3 procent för insatser inom tätort och 5 procent för insatser på landsbygden. Detta utifrån självkostnaden i egen regi samt den allmänna ökade prisläget som påverkar hemtjänst i landsbygd i större utsträckning än tätort.

Totalt beräknas nämndens kostnader öka med cirka 38 miljoner kronor för 2023 med de föreslagna höjningarna av ersättningen inom LOV. Föreslagna uppräknings av ersättning till utförare inom LOV framgår av bilaga 5 och 6.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1, Föreslagna justeringar i Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 inom äldrenämndens ansvarsområde
- Bilaga 2, Förslag på kommunalt finansierad verksamhet och ersättningsmodell
- Bilaga 3, Förslag på taxor och avgifter för 2023
- Bilaga 4, Teknisk justering (omfördelning av kommunbidrag mellan verksamheter)
- Bilaga 5, Ersättningar till utförare inom LOV 2023
- Bilaga 6, Ersättningsbilaga hemtjänst och hemsjukvård

Äldrenämnden

Eva Christiernin
Ordförande

Peter Jernberg
Nämndsekreterare

Bilaga 1: Föreslagna justeringar i Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 inom äldrenämndens ansvarsområde

Förslag på justeringar i förslaget till Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 inom nämndens ansvarsområde samt för berörda nämnder¹ planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och externa utförare inklusive ersättningsmodeller.

Sida	Vad ska justeras	Föreslagen justering	Motivering
10	Uppdrag 9: Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen. (OSN, ÄLN och KTN)	<p>Uppdraget (med uppdragstext) delas i två delar enligt nedan. Andra uppdraget riktas endast till ÄLN.</p> <p><i>Uppdrag: Säkerställ hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering (OSN, KTN, ÄLN)</i></p> <p>Uppdragstext: Välbefinnande och hälsa är två viktiga faktorer som påverkar vår livskvalitet. Försämrad syn, hörsel eller rörlighet kan medföra minskad möjlighet till sociala aktiviteter och annat som tidigare skapat mening i livet. Den snabba digitala utvecklingen har medfört ett utanförskap för många äldre, där sociala gemenskaper går förlorade. Ofrivillig ensamhet ökar risken för isolering, nedsatt hälsa, demenssjukdomar och psykisk ohälsa, något som förekommer hos många äldre. Uppsala ska motverka ofrivillig ensamhet hos äldre genom en bred satsning för att fler äldre ska få ta del av den digitala utvecklingen.</p>	<p>Frågan om stärkt grundbemanning är något som endast berör äldrenämndens biståndsbedömda insatser och den äldres möjlighet till samvaro, gemenskap och stöd som bidrar till en meningsfull vardag.</p> <p>Digital inkludering rör däremot alla äldres möjligheter till detta, oavsett insatser eller inte. I det senare uppdraget behöver därför flera nämnder inkluderas i samverkan, exempelvis genom förebyggande insatser. Genom att dela upp uppdragen kan detta tydliggöras.</p>

¹ Nämnder som lämnat över drift av verksamhet till privata utförare genom avtal.

		<p><i>Uppdrag: Säkerställ hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom en stärkt grundbemanning (ÄLN)</i></p> <p>Uppdragstext: Det är viktigt att äldreomsorgen genom en högre grundbemanning och personalkontinuitet skapar ökade möjligheter till samvaro, gemenskap och erbjuder stöd som bidrar till en meningsfull vardag.</p>	
14	Tillägg i bilageförteckning under fokusmål 1	Strategidokumentet "Effektiv och nära vård 2030", som utarbetats av Region Uppsala och som Uppsala kommun ställt sig bakom, borde finnas med i dokumentförteckningen under styrdokument.	Underlaget saknas
34	Tillägg i bilageförteckning under fokusmål 4	"Program och handlingsplan för en äldrevänlig kommun" borde finnas med i dokumentförteckningen under styrdokument.	Programmet och handlingsplanen har stor relevans kopplat till fokusmålet om en tryggare kommun med jämlika livsvillkor.
106	Tillägg i text om måltidsservice på kommunens äldreboenden. Det som är tillagt är kursivt.	Kommunstyrelsen utför all måltidsservice i kommunens skolor och förskolor samt alla luncher och middagar på kommunens äldreboenden <i>i egen regi</i> .	Bör förtydligas att detta gäller äldreboenden som drivs i kommunens egen regi. Detta då kommunen är huvudman även för de privata utförarna men själva utförandet av dessa moment hanteras av den privata utföraren under eget ansvar.

Vård och omsorgsförvaltningen

Datum:
2022-09-01Handläggare:
Daniel Karlsson
Ida Sverkersson-Skogman
Annika Stenman Eriksson

Förslag på kommunalt finansierad verksamhet och ersättningsmodell

Äldrenämnden erbjuder insatser som drivs både genom extern och egen regi inom vård och omsorg. Upphandling sker både enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om valfrihetssystem (LOV). Nämnden avser att fortsätta upphandla delar av sin verksamhet. Utgångspunkten för upphandlingarna är god kvalitet för den enskilde och en långsiktigt hållbar ekonomi för nämnden.

Äldrenämnden har avtal med 9 företag och stiftelser och lämnar bidrag till cirka 70 föreningar. Av nämndens budget 2022 för köp av verksamhet utgörs ca 40% av externa köp, det vill säga 730 miljoner kronor.

Upphandlad verksamhet i enlighet med LOU

Gällande särskilt boende finns det totalt 40 enheter varav ett boende på entreprenad enligt LOU.

Utifrån ett brukarperspektiv och verksamhetsperspektiv avgör äldrenämnden i samband med att avtalet löper ut om upphandling fortsatt ska vara aktuellt för respektive verksamhet.

Upphandlad verksamhet enligt LOV

Äldrenämnden upphandlar verksamhet enligt LOV. Valfrihetssystemet innebär att leverantörer har rätt att ansöka om att bli leverantör löpande när som helst under året. Inom valfrihetssystemet driver även nämnden verksamhet inom egen regi. Ersättningen för tjänsterna anges i förfrågningsunderlaget och är lika för alla som blir godkända.

Särskilt boende

Inom valfrihetssystemet för särskilt boende finns 13 boenden fördelat på sju aktörer varav tre är stiftelser. Det är cirka 1 680 personer som bor på särskilt boende och av dem hade cirka 56 % plats på ett boende i kommunal regi och cirka 44 % på ett boende i extern regi inom LOV/LOU. Varje särskilt boende ersätts per belagd boendeplats och 30 dygn per månad.

Hemtjänst och hemsjukvård

Vad gäller hemtjänst har äldrenämnden cirka 2 500 brukare varav 70 % inom egen regi och 30 % inom extern regi. Hemtjänst extern regi upphandlas och drivs i nuläget enligt LOV. Nämnden beslutade dock i juni 2022 att föreslå KS/KF att äldrenämndens modell för valfrihet inom hemtjänstens område framöver ska baseras på en kombination av upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och egen regi, i stället för som idag upphandling enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Slutgiltigt beslut gällande upphandlingsmodell för hemtjänst och hemsjukvård fattas av kommunfullmäktige.

Hemtjänst ersätts baserat på utförd tid per timme. Ersättningen är olika beroende på landsbygd och tätort. Matdistribution ersätts per levererad matlåda. Hemtjänstinsatser på natten ersätts utifrån antal besök.

Vad gäller hemsjukvård har äldrenämnden cirka 1 500 brukare varav 68 % inom egen regi och 32 % inom extern regi. Ersättningen för hemsjukvård baseras på antal patienter och en schablontid per patient och månad.

Öppen verksamhet

Nämnden bedriver öppna förebyggande insatser i form av exempelvis träffpunkter. De öppna förebyggande insatserna bedrivs i nämndens egen regi.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Äldrenämnden

Datum:
2022-10-31Diarienummer:
ÄLN-2022-

Förslag på taxor och avgifter för 2023

Vägledande för justeringar av taxor och avgifter inom nämndens områden är dels de beräknade självkostnaderna av att utföra aktuell insats, dels vad det så kallade prisbasbeloppet (PBB) har justerats med. Flera av nämndens insatser är direkt eller indirekt knutna till PBB. Prisbasbeloppet räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (2010:110) och har för 2023 höjts med 8,7 procent jämfört med år 2022.

Enligt självkostnadsberäkningar tillsammans med de förändringar som sker i det allmänna prisläget föreslås att flertalet av nämndens insatser för 2023 justeras i enlighet med höjningen av prisbasbeloppet, 8,7 procent.

För hälso- och sjukvårdsinsatser föreslås ingen höjning eller justering av avgiften för 2023 då relativt markanta höjningar gjorts under senare år samtidigt som avgiften beräknas vara i enlighet med självkostnaden. Patienter som är 85 år eller äldre föreslås fortsatt vara avgiftsbefriade när det gäller hälso- och sjukvård i Uppsala kommun.

För komplett sammanställning över nämndens taxor och avgifter se slutet av denna bilaga.

Ekonomiska konsekvenser

För enskild brukare

Styrande för avgiftsuttag från brukare är dels om brukaren har insatser som uppgår till högkostnadsskyddet (maxtaxan) eller om brukaren har avgiftsutrymme. Maxtaxan är den maximala taxan en brukare kan betala per månad och uppgår till 2 170 kronor per månad för 2022 och har sin grund i socialtjänstlagen. Då maxtaxan regleras av prisbasbeloppet så höjs även den 2023 med 8,7 procent och kommer att vara 2 359 kronor per månad.

Det är den enskildes nettoinkomst och boendekostnad som avgör hur stort avgiftsutrymme den enskilde har. I uträkningen tas även ett minimibelopp med som ska garantera att den enskilde har medel kvar för normala levnadsomkostnader såsom livsmedel, försäkringar, hygien med mera. För varje brukare finns därför en individuell uträkning av avgiftsutrymme, och de brukare som inte har ekonomiskt utrymme blir avgiftsbefriade.

Beräkningen av den enskildes avgiftsutrymme går till på följande sätt:
+ Bruttoinkomst inkl. ev. bostadstillägg el. motsvarande

- Skatter som ingår i inkomstbegreppet
 - Faktisk boendekostnad
 - Minimibelopp
- = disponibelt avgiftsutrymme (individuellt)**

Enligt beräkningar i år uppnår cirka 75 % av Uppsalas brukare högkostnadsskyddet. Exempelvis krävs för att nå högkostnadsskyddet 6 timmar hemtjänst per månad.

Avgift för matdistribution i hemtjänsten samt matservice på korttidsboende och särskilt boende ingår inte i högkostnadsskyddet. Dock beräknas dessa måltider som en fördyrad kostnad för den enskilde och tas med i beräkningen av avgiftsutrymmet.

Nedan exempel gäller två brukare med följande förutsättningar:

- har hemtjänst 20 timmar per månad samt trygghetslarm,
- köper 30 matlådor per månad
- är ensamstående.

Brukare A har en *högre* nettoinkomst och *lägre* boendekostnad än brukare B,

Brukare B har en *lägre* nettoinkomst och *högre* boendekostnad än brukare A.

Antagen uppräknings mellan 2022 och 2023 är 3 % för nettoinkomsten och 2 % för bostadskostnaden för båda brukarna. Detta utifrån vägledning från Pensionsmyndigheten, där intervallet för pensionshöjningar nästa år ligger mellan 3 och 8,7 procent, och vad hyran på egen regis särskilda boenden förväntas höjas med nästa år. Förbehållsbeloppet/minimibeloppet är liksom maxtaxan knuten till prisbasbeloppet och kommer därmed räknas upp med 8,7 procent nästa år. Tillägget för matlådor har i detta exempel ingen uppräknings, då det styrs av Konsumentverkets anvisningar för skälig matkostnad som publiceras i december.

Avgiftsberäkning	Brukare A		Brukare B	
	2022	2023	2022	2023
Nettoinkomst	16 346	16 836	13 681	14 091
Boendekostnad	-6 213	-6 337	-8 361	-8 528
Förbehållsbelopp/minimibelopp grund	-5 953	-6 470	-5 953	-6 470
tillägg matlådor	-937	-937	-937	-937
Beräknat avgiftsutrymme	3 243	3 092	-1 570	-1 844
Avgift	2022	2023	2022	2023
Hemtjänst 20 tim/mån	2 170	2 359	0	0
Trygghetslarm	0	0	0	0
Total avgift inom maxtaxan	2 170	2 359	0	0
Matlådor 30 st/mån	1 950	2 130	1 950	2 130
Total avgift till kommunen	4 120	4 489	1 950	2 130
Kvar i plånboken	6 013	6 010	3 370	3 433

Brukare A kommer att ha ett *något lägre* avgiftsutrymme 2023. Avgiften för hemtjänst och trygghetslarm ligger inom maxtaxan, vilket innebär att det är det högsta beloppet brukaren behöver betala för dessa insatser (2 170 kronor 2022 och 2 359 kronor 2023). Avgiften för matlådor ligger utanför maxtaxan. Sammantaget innebär detta att avgiften till kommunen höjs med 369 kronor men att skillnaden i plånboken för den enskilde är mindre då även pensionen kommer att höjas.

Brukare B har ett *negativt* avgiftsutrymme och är därmed avgiftsbefriad när det gäller hemtjänst och trygghetslarm. Avgiften för matlådor höjs med 180 kronor vilket i det här exemplet inte ger den enskilde mindre pengar kvar när hänsyn är tagen till högre pension som ger högre inkomst med 410 kronor.

För äldrenämnden

När det gäller avgifternas påverkan för nämndens intäkter är det generellt svårt att uppskatta intäktsförändringen med exakthet eftersom det är många faktorer som styr detta, inte minst eftersom avgiften som brukaren ska betala bestäms av det individuella avgiftsutrymmet samt maxtaxan i varje enskilt fall.

Totalt uppskattas dock en intäktsökning av föreslagna höjningar av avgifter för 2023 på cirka 10 miljoner kronor för nämnden. Dock förväntas nämndens kostnader för insatserna öka i högre utsträckning än motsvarande intäktsökningar från avgiftshöjningarna.

Nämndens förslag på taxor och avgifter från 1 januari 2023 framgår av tabellen nedan.

Tabell 1. Förslag på taxor och avgifter 2023 för äldrenämnden

Taxan/avgiften avser	Enhet	Taxa 2022		Taxa 2023		Förändring Kronor	Förändring Procent	Medel R9 2022	Ingår i maxtaxa**	Index för uppräknig
		Kronor inkl moms	Taxa 2023 exkl moms	Taxa 2023 moms	Kronor inkl moms					
Ordinärt boende										
Hemtjänst	Kronor per timme	360	391	0	391	31	8,7%	384	Ja	Prisbasbeloppet
Tillsyn via kamera	-	Ingen avgift		-	-	Utreds				
Matdistribution	Kronor per matlåda	65	71	0	71	6	8,7%	62	Nej	
Trygghetslarm ordinärt boende	Kronor per månad	217	236	0	236	19	8,7%	231	Ja	Prisbasbeloppet
Hälso- och sjukvårdsinsats för personer under 85 år	Kronor per månad	400	400	0	400	0	0,0%	365	Ja	
Korttidsboende										
Omsorg	Kronor per dygn	72	78	0	78	6	8,7%	71	Ja	1/30 av omsorgsavgift boende
Matservice	Kronor per dygn	117	127	0	127	10	8,7%	118	Nej	1/30 av måltidsavgift boende
Vård- och omsorgsboende										
Omsorg	Kronor per månad	2 170	2 359	0	2 359	189	8,7%	2 170	Ja	Prisbasbeloppet (maxtaxa**)
Matservice	Kronor per månad	3 501	3 805	0	3 805	305	8,7%	3 545	Nej	
Dagverksamhet										
Måltider och fika	Kronor per dag	74	80	0	80	6	8,7%	78	Nej	
Förbrukningsartiklar m.m. vård och omsorgsboende.										
Lakan	Kronor per månad	108	94	23	117	9	8,7%	i.u.	Nej	Prisbasbeloppet
Förbrukningsartiklar	Kronor per månad	132	115	29	144	12	8,7%	i.u.	Nej	Prisbasbeloppet

*PBB = prisbasbeloppet. Fastställs årligen av regeringen. PBB för 2023 är 52 500 kr.

**Enligt 8 kap 5 § 1. Socialtjänstlagen max en tolfedel av 53,92% av prisbasbelopp per månad (2023: 2 359 kr/månad).

Äldrenämnden

Datum:
2022-10-31Diarienummer:
ÄLN-2022-

Teknisk justering (omfördelning av kommunbidrag mellan verksamheter)

Nämnden tilldelas ekonomiska ramar för verksamheterna ordinärt boende, särskilt boende och öppna insatser (förebyggande verksamhet), utöver politisk verksamhet.

Med ledning av rådande över- och underskott i nämndens olika verksamheter samt en uppskattad volymutveckling för 2023 och hur detta väntas påverka de olika verksamheterna nästa år, föreslås en omfördelning av kommunbidraget enligt tabellen nedan:

FÖRSLAG FLYTT AV KOMMUNBIDRAG MELLAN VERKSAMHETER FÖR 2023				
Verksamhet	Kommunbidrag per verksamhet (tkr)	Kommunbidrag från (tkr)	Kommunbidrag till (tkr)	Förslag nytt kommunbidrag per verksamhet (tkr)
Politisk verksamhet	2 033			2 033
Öppen verksamhet	61 290			61 290
Ordinärt boende	880 270	-27 000		853 270
Särskilt boende	1 286 933		27 000	1 313 933
SUMMA	2 230 526	-27 000	27 000	2 230 526

Utifrån tabellen ovan föreslås således en flytt av kommunbidrag från ordinärt boende om 27 miljoner kronor till särskilt boende för år 2023. Förändringen är av teknisk art och får ingen faktisk påverkan på nämndens verksamheter.

Äldrenämnden

Datum:
2022-10-31Diarienummer:
ÄLN-2022-

Ersättningar till utförare inom LOV 2023

Föreslagna ersättningar från och med 1 januari 2023 framgår i tabellerna nedan.

Tabell 1. Ersättning särskilt boende 2023

Ersättningen avser	Enhet	ERSÄTTNING	ERSÄTTNING	Förändring Kronor	Förändring Procent
		2022 KRONOR INKL MOMS	2023 KRONOR INKL MOMS		
Särskilt boende	Kronor per dygn	1 951	2 041	90	4,6%

Ersättning för särskilt boende föreslås höjas med 4,6 procent från 1 951 kronor per dygn och plats till 2 041 kronor per dygn och plats. Justerad höjning av ersättning inför 2022 var 1,5 procent.

Tabell 2. Ersättning hemtjänst och hemsjukvård 2023

Ersättningen avser	Enhet	ERSÄTTNING	ERSÄTTNING	Förändring Kronor	Förändring Procent
		2022 KRONOR INKL MOMS	2023 KRONOR INKL MOMS		
Hemtjänst samt hälso- och sjukvård i hemmet (dagtid/tätort)					
Service (endast serviceföretag)	Kronor per timme	365	381	16	4,3%
Matservice, matlåda per leverans	Kronor per leverans	75	78	3	4,3%
Hemtjänst till brukare med upp till 119 timmar per månad	Kronor per timme	447	466	19	4,3%
Hemtjänst till brukare med 120 timmar eller fler per månad*	Kronor per timme	425	443	18	4,3%
Delegerad hemsjukvård	Kronor per timme	447	466	19	4,3%
Legitimerad hemsjukvård	Kronor per timme	506	528	22	4,3%
Kompletterande hemtjänst och delegerad hemsjukvård till annat grundbeslut	Kronor per timme	320	325	5	1,5%
Frekvent avböjda besök hemtjänst	Kronor per timme	320	325	5	1,5%
Larminsatser	Kronor per timme	447	466	19	4,3%
Vak	Kronor per timme	320	325	5	1,5%
Hemtjänst samt hälso- och sjukvård i hemmet (dagtid/landsbygd)					
Service (endast serviceföretag)	Kronor per timme	487	511	24	5,0%
Matservice, matlåda per leverans	Kronor per leverans	75	78	3	4,3%
Hemtjänst till brukare med upp till 119 timmar per månad	Kronor per timme	601	631	30	5,0%
Hemtjänst till brukare med 120 timmar eller fler per månad*	Kronor per timme	571	600	29	5,0%
Delegerad hemsjukvård	Kronor per timme	601	631	30	5,0%
Legitimerad hemsjukvård	Kronor per timme	506	528	22	4,3%
Kompletterande hemtjänst och delegerad hemsjukvård till annat grundbeslut	Kronor per timme	320	325	5	1,5%
Frekvent avböjda besök hemtjänst	Kronor per timme	320	325	5	1,5%
Larminsatser	Kronor per timme	601	631	30	5,1%
Vak	Kronor per timme	320	325	5	1,5%

Hemtjänst samt delegerad hälso- och sjukvård i hemmet (natt/tätort)					
Hemtjänst inkl. larminsatser	Kronor per besök	265	276	11	4,3%
Delegerad hemsjukvård	Kronor per besök	265	276	11	4,3%
Vak	Kronor per timme	375	381	6	1,5%
Hemtjänst samt delegerad hälso- och sjukvård i hemmet (natt/landsbygd)					
Hemtjänst inkl. larminsatser	Kronor per besök	410	431	21	5,0%
Delegerad hemsjukvård	Kronor per besök	410	431	21	5,0%
Vak	Kronor per timme	375	381	6	1,5%
Legitimerad hemsjukvård (natt/tätort)					
0-100 patienter per månad	Kronor per månad	46 624	48 628	2 004	4,3%
101-300 patienter per månad	Kronor per månad	91 254	95 178	3 924	4,3%
301-600 patienter per månad	Kronor per månad	184 444	192 375	7 931	4,3%
601-800 patienter per månad	Kronor per månad	229 075	238 925	9 850	4,3%
801 patienter el. fler per månad	Kronor per patient	286	299	13	4,3%
Legitimerad hemsjukvård (natt/landsbygd)					
0-100 patienter per månad	Kronor per månad	50 894	53 439	2 545	5,0%
101-300 patienter per månad	Kronor per månad	108 337	113 754	5 417	5,0%
301-600 patienter per månad	Kronor per månad	197 599	207 478	9 879	5,0%
601-800 patienter per månad	Kronor per månad	242 229	254 341	12 112	5,0%
801 patienter el. fler per månad	Kronor per patient	303	318	15	5,0%

*Ersättningen gäller för brukare som har 120 timmar hemtjänst eller mer under en månad och gäller från första timmen

Ersättningen för hemtjänst och hemsjukvård föreslås höjas med 4,3 procent för insatser i tätort, och 5 procent för insatser på landsbygden. Ersättningsbilagan till hela förfrågningsunderlaget för hemtjänst och hemsjukvård finns i bilaga 6 i detta ärende.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomisk påverkan på nämnden 2023 för nämndens större verksamhetsområden och insatser av de föreslagna justeringarna av ersättningar inom LOV beräknas vara 38 miljoner kronor vilket framgår enligt tabellen nedan där också påverkan för enskild insats framgår. Beräkningen utgår från dagens volymer.

Område	Justerad ersättning, procent	Beräknad påverkan 2023, miljoner kronor
1. Särskilt boende	4,6%	25
2. Hemtjänst och delegerad hemsjukvård (tätort)	4,3%	9
2. Hemtjänst och delegerad hemsjukvård (landsbygd)	5%	1,6
2. Matservice	4,3%	0,1
2. Legitimerad hemsjukvård	4,3%	1,8
TOTALT		38

Ersättningsbilaga hemtjänst och hemsjukvård

Allmänt

Denna bilaga reglerar ersättning för hemtjänst och hälso- och sjukvård dygnet runt enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) inom LOV för:

- hemtjänstinsatser inklusive matdistribution och larminsatser,
- hälso- och sjukvård (hemsjukvård).

Generellt gäller att beställaren har kostnadsansvaret för individuellt förskrivna hjälpmedel. Utföraren har kostnadsansvaret för inkontinenshjälpmedel/urologiskt material, arbetstekniska hjälpmedel och övrigt förbrukningsmaterial. Med utförare menas den juridiska person som tecknat avtal med kommunen.

6.1. Ersättning för insatser i hemtjänst och delegerad hemsjukvård

Ersättningen grundas på utförd tid avseende hemtjänst och delegerad hemsjukvård.

Ersättning för respektive insats visas i tabell 1 nedan och ersättningen innefattar samtliga kostnader som är förenade med uppdraget däribland kostnad för personal och kostnad för kringtid (restid m.m.). Utöver detta ingår momskompensation (privat regi) och kompensation för yttersta ansvaret/ej möjlighet till kapacitetstak (egen regi).

Ersättningen kan maximalt uppgå till beviljad tid för hemtjänstinsatser.

6.1.1. Hemtjänstinsatser och delegerad hemsjukvård klockan 07.00–21.59

Tabell 1. Ersättning hemtjänst & delegerad hemsjukvård kl. 07.00-21.59.

Ersättning kl 07.00 - 21.59	Kronor/timme	
	Tätort	Landsbygd
Insats		
Service (endast serviceföretag)	381	511
Matservice, matlåda per leverans	78	78
Hemtjänst till brukare med upp till 119 timmar per månad	466	631
Hemtjänst till brukare med 120 timmar eller fler per månad*	443	600
Delegerad hemsjukvård	466	631
Kompletterande hemtjänst och delegerad hemsjukvård till annat grundbeslut	325	325
Frekvent avböjda besök hemtjänst	325	325
Larminsatser	466	631
Vak	325	325

* Ersättningen gäller för brukare som har 120 timmar hemtjänst eller mer under en månad och gäller från första timmen.

6.1.1.1. Matservice

Matservice är samlingsbegreppet för matlåda inklusive leverans av matlåda. Ersättning utgår per leverans oavsett kostalternativ eller eventuell specialkost. Matlådan ska om brukaren så önskar innehålla efterrätt en gång per dag.

6.1.1.2. Kompletterande hemtjänst och delegerad hemsjukvård till annat grundbeslut

Avser kompletterande hemtjänst och/eller delegerad hälso- och sjukvårdsinsats till brukare med annat grundbeslut. Grundbeslut inkluderar personlig assistans enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) samt stöd i assistansliknande form enligt Socialtjänstlagen (SoL).

6.1.1.3. Särskilt om ersättning för delegerad hemsjukvård klockan 07.00–21.59

Ersättning för delegerade hemsjukvårdsinsatser kl. 07.00–21.59 ges för utförd tid. Maximalt kan ersättning per månad för delegerad hälso- och sjukvård ges till respektive utförare uppgående till:

- **17 procent av total utförd hemtjänsttid** klockan 07.00–21.59 (service + omvårdnad + larminsatser). Matservice ingår *inte* i hemtjänsttiden.

6.1.1.4. Ersättning för vak beslutad av sjuksköterska eller biståndshandläggare

Vid behov av vak ansvarar utföraren för att tillmötesgå den enskildes behov. Beslut om vak kan tas av biståndshandläggare eller sjuksköterska. Ersättning för vak insatt av sjuksköterska utgår maximalt i ett dygn per brukare/patient. Ersättning för vak insatt av biståndshandläggare utgår enligt fattat biståndsbeslut.

6.1.2. Hemtjänstinsatser och delegerad hemsjukvård klockan 22.00–06.59

Ersättning för insatser mellan klockan 22.00 och 06.59 ersätts per besök förutom insatsen vak som ersätts per timme.

Tabell 2. Ersättning för hemtjänst och delegerad hemsjukvård kl. 22.00 - 06.59.

Ersättning kl 22.00 - 06.59	Kronor/besök	
	Tätort	Landsbygd
Insats		
Hemtjänst inkl. larminsatser	276	431
Delegerad hemsjukvård	276	431
	Kronor/timme	
Vak	381	381

6.2. Ersättning för hälso- och sjukvård av legitimerad personal

Ersättningsperioden till utförare är 6 månader inom hälso- och sjukvård avseende legitimerad personal. Antal patienter som är ersättningsgrundande kan justeras halvårsvis.

6.2.1. Hälso- och sjukvårdsinsatser klockan 07.00–15.59

Ersättning till utförare för insatser av legitimerad personal klockan 07.00–15.59 grundar sig dels på en schablontid per månad och patient, dels på antal patienter i genomsnitt/månad per utförare.

Ersättning till en utförare per månad baseras på:

Antal patienter x schablontiden per patient och månad x timersättning.

Schablontiden per patient utgör ersättningsgrund under ett kalenderår och är **5,4 timmar per patient** och månad (såvida patienten haft minst 4 besök av utföraren under mätperioden). Schablontiden samt timersättningen kan justeras årligen till skillnad mot antal patienter som kan justeras halvårsvis.

Antal patienter grundar sig på genomsnittliga antalet patienter/månad per utförare och mätperiod¹. För att en patient ska vara ersättningsgrundande krävs att patienten haft minst 1 hembesök under mätperioden av utföraren.

I tabell 3 nedan illustreras den ersättning utföraren erhåller per patient för tid kl. 07.00 till 15.59 beroende på antal gjorda besök under mätperioden:

Tabell 3. Ersättning per patient för hälso- och sjukvård (legitimerad personal) kl. 07.00–15.59.

Antal besök för mätperioden	Andel av schablontiden	Schablontid/månad	Timersättning	Ersättning per patient och månad 2023
1 besök	0,17	5,4	528	485 kr
2 besök	0,33	5,4	528	941 kr
3 besök	0,5	5,4	528	1 426 kr
4 besök eller fler	1	5,4	528	2 851 kr

¹ Mätperiod 1 inbegriper 1 maj till 31 oktober för ersättning från 1 januari till 30 juni nästkommande år. Mätperiod 2 inbegriper 1 november till 30 april för ersättning från 1 juli till 31 december.

6.2.1.1. Särskilt om ersättning för mottagande av studenter

Utöver ovan ersättning per patient erhåller utförare ett fast belopp om 1 584 kronor per vecka för varje student utföraren tar emot under aktuell mätperiod. Detta gäller endast studenter från Uppsala universitet som är under utbildning till legitimationsyrken och som handläggs via Uppsala kommuns enhet för kompetensutveckling på äldre- och omsorgsförvaltningarna.

6.2.2. Hälso- och sjukvård klockan 16.00–06.59

I tabell 4 nedan framgår ersättningen per månad dels till utförare med ansvar för hälso- och sjukvård både i tätort och landsbygd, dels till utförare med ansvar för hälso- och sjukvård endast i tätort. För att erhålla den högre ersättningen, tätort och landsbygd, krävs att utföraren har minst 20 procent av sina totala antalet patienter på landsbygden.

Det antal patienter som genererar ersättning klockan 16.00–06.59 är samma antal patienter som ersättningen mellan klockan 07.00–15.59 baseras på.

Tabell 4. Ersättning per månad i hemsjukvården från kl. 16.00–06.59.

Antal patienter	Ersättning per månad Tätort	Ersättning per månad Tätort & landsbygd
Upp till 100	48 628 kr	53 439 kr
101 till 300	95 178 kr	113 754 kr
301 till 600	192 375 kr	207 478 kr
601 till 800	238 925 kr	254 341 kr
801 -	299 kr/patient	318 kr/patient

* Antal patienter är genomsnittliga antalet patienter som erhåller hemsjukvård kl. 07.00 till 15.59 under mätperioden 6 månader (se avsnitt 6.2.1 ovan).

Om utförare i genomsnitt har 801 patienter eller fler under en mätperiod erhålls en fast ersättning för varje patient över 800 stycken enligt tabell 4 ovan.

6.2.3. Extra ersättning för särskild vårdtyngd inom hemsjukvården

I händelse av att utförare har patienter med extra stor vårdtyngd kan ytterligare ersättning yrkas för insatser. Denna extra ersättning kan endast yrkas för hemsjukvårdsinsatser (inkl. delegerade insatser) och kräver att utförare skyndsamt skickar in en utförlig skriftlig redogörelse av:

- Vilken/vilka denna/dessa patient(er) är och när tillflödet av denna/dessa skedde,
- Vilka insatser som är aktuella,
- Vilka beviljade hemtjänstinsatser patient(er) har,
- Detaljerad beskrivning av vårdbehov hos patient/patienter i form av insatser (antal timmar per besök/insats) per dygn och en uppskattning om hur länge patient(er) bedöms ha särskild vårdtyngd.

En förutsättning för att beviljas extra ersättning är att patienten har behov av omfattande medicinska insatser som i tid kräver mer sammanhängande och kontinuerliga vårdinsatser över dygnet. Bedömning sker i samband med framtagande av vårdplan och genomförd riskbedömning. Beslut om extra ersättning tas av förvaltningsdirektör och den ersättning som kan beviljas är utöver den schablonersättning som erhålls för aktuell patient avseende insatser från legitimerad personal och/eller utöver maximal ersättning för delegerad hälso- och sjukvård. Den extra ersättningen kan tidigast betalas ut från och med den månad ansökan inkommer till förvaltningen.

6.3. Utbetalning av ersättning

Ersättning avseende hemtjänst och hälso- och sjukvård utbetalas från två nämnder, beroende på den enskildes ålder och huvudsakliga beslut:

- Äldrenämnden: brukare från 65 år och äldre,
- Omsorgsnämnden: brukare yngre än 65 år.

Brukare med beslut enbart enligt SoL övergår från omsorgsnämnden till äldrenämnden från och med den månad brukaren fyller 65 år, dock inte socialpsykiatri.